

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Всеукраїнська науково-практична
інтернет-конференція
*«Ветеринарна медицина: сучасні виклики і
актуальні проблеми науки, освіти та
продовольчої безпеки»*

9–10 червня 2022 року

Житомир 2022

Ветеринарна медицина: сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та продовольчої безпеки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 9–10 червня 2022 року. Житомир: Поліський національний університет, 2022. 258 с.

Редакційна колегія:

Романчук Л. Д. – проректор Поліського національного університету, доктор с.-г. наук, професор;

Ревунець А.С. – декан факультету ветеринарної медицини, канд. вет. наук, доцент;

Горальський Л. П. – директор НІ тваринництва та ветеринарії, доктор вет. наук, професор, в. о. зав.кафедри нормальної і патологічної морфології, гігієни та експертизи;

Соколюк В.М. – доктор вет. наук, професор, гарант 212 спеціальності «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»;

Котелевич В.А. – канд. вет. наук, доцент ;

Лігоміна І.П. – канд. вет. наук, доцент ;

Фурман С.В. – канд. вет. наук, доцент;

Сокульський І. М. – канд. вет. наук, доцент;

Чала І.В. – канд. біол. наук, доцент;

Згозінська О.А. – канд. вет. наук, доцент;

Побірський М.М., асистент

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету ветеринарної медицини (протокол № 9 від 21 червня 2022 р.)

В збірнику висвітлені результати наукових досліджень з актуальних питань ветеринарної медицини, ветеринарної гігієни, санітарії та експертизи, які виявляють інтерес для науковців, освітян і широкого кола практикуючих спеціалістів.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

Войтенко Р.В., Северин Р.В., Гонтарь А.М. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА СХЕМА ОЗДОРОВЛЕННЯ СВИНЕЙ В ОСЕРЕДКУ РЕПРОДУКТИВНОЇ ТА НЕОНАТАЛЬНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ТОВ «ВОВНЯНСЬКИЙ БЕКОН».....	208
Гуральська С.В., Кот Т.Ф. ВПЛИВ АВЕССТИМ™ НА ГУМОРАЛЬНИЙ ІМУНІТЕТ ЗА ВАКЦИНОПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНОГО БРОНХІТУ КУРЕЙ.....	211
Дуда Ю.В., Корейба Л.В., Алексєєва Н.В. ЗАСТОСУВАННЯ СПОСОБІВ ФАРБУВАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБУДНИКІВ СПИРОХЕТОЗУ У КРОЛІВ.....	214
Жуковський М.О., Недосєков В.В. ВВЕДЕННЯ В ЕКОНОМІКУ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН.....	217
Мельник О. В., Островська А. В., Корєєва Ж. Б. АСКАРИДОЗ СВИНЕЙ: СИМПТОМАТИКА, ДІАГНОСТИКА, ПРОФІЛАКТИКА.....	220
Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. КОНТАМІНАЦІЯ ПАСОВИЩ ВЕСЕЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯЙЦЯМИ ЗБУДНИКІВ НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО КАНАЛУ ОВЕЦЬ.....	223
Пантелєєнко О.В., Царенко Т.М. ЩІЛЬНІСТЬ ЗАСЕЛЕННЯ ІКСОДОВИМИ КЛІЩАМИ РОДІВ <i>Ixodes</i> ТА <i>DERMACENTOR</i> В УМОВАХ ЛІСОВОГО ТА ЛУЧНОГО БІОТОПІВ В УКРАЇНІ.....	227
Северин Р.В., Гонтарь А.М., Рубан В.О. ОЦІНКА РІЗНИХ ТЕРАПЕВТИЧНИХ СХЕМ ЗА ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЇТУ КОТІВ.....	231
Солодка Л.О., Кривда М.І., Іваниш Б. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ В ДАНСЬКОМУ СВИНАРСТВІ ЗГІДНО КОНЦЕПЦІЇ «ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я».....	234

1. Клінічні симптоми аскаридоза свиней залежать від імунного стану організму поросят, від ступеня інвазії і від взаємодії гельмінтів з патогенною мікрофлорою.

2. Патологоморфологічні зміни мають зв'язок з локалізацією статевозрілих нематод і періодом міграції личинок, які ми описуємо такою схемою: кишечник → печінка → серце → легені → кишечник. Відмічаються: механічна, алергічна, токсична дії на організм хворих поросят. В легенях і тонкому відділі кишечника виявляли в основному запальні процеси, в печінці, серці та нирках процеси дистрофії та некрозу.

3. Ефективність застосування препарату «Альбендазол» 100%, препарату «Піперозин» – 70%, препарату «Бровадазол» – 90%.

Список використаної літератури.

1. Забело Є.М. Аскариоз свиней. / Патоморфологія інфекційних хвороб./ - Київ, 1997. С.217 - 219.

2. Косенко М., Гуфрій Д., Юськів І., Хомік Р., Скорохід В. Протинематодні антгельмінтні препарати. // Ветеринарна медицина України, 1998. №7. С. 40 - 41.

3. Поживіл А.І., Літвін В.П., Шевченко О.Б. Роль хіміопротекції гельмінтозів у поросят - сосунів. // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. / Збірник наук. праць. Вет. науки Вип.7 (31), 2001. С.133-134.

УДК 636:576.8:631.427.2

КОНТАМІНАЦІЯ ПАСОВИЩ ВЕСЕЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯЙЦЯМИ ЗБУДНИКІВ НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО КАНАЛУ ОВЕЦЬ

Мельничук В. В., к. вет. н, доцент,

Євстаф'єва В. О., д. вет. н., професор

Полтавський державний аграрний університет

Актуальність проблеми. Загальновідомо, що у своїй більшості збудники нематодозів травного каналу є геогельмінтами. Така

особливість сприяє накопиченню і збереженню яєць та личинок паразитів у об'єктах довкілля. Окрім того, інтенсивній контамінації довкілля сприяє надзвичайно висока плодючість самок нематод. Так, деякі види за добу здатні виділяти до тисяч яєць [1–3]. Тому, моніторинг рівня контамінації об'єктів довкілля є надзвичайно важливим заходом, що дозволяє вчасно виявляти ризики зараження тварин гельмінтами [4, 5].

У зв'язку з цим, вивчення показнику контамінації ґрунту яйцями гельмінтів дозволяє вчасно прогнозувати епізоотичне благополуччя стад тварин щодо інвазійних хвороб та своєчасно розробляти відповідні лікувально-профілактичні заходи.

Мета дослідження полягала у встановленні особливостей контамінації пасовищ Веселівського району Запорізької області яйцями нематод травного тракту овець.

Матеріали і методи досліджень. Роботу виконували впродовж 2018–2021 років на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету. Контамінацію яйцями нематод встановлювали шляхом дослідження зразків ґрунту, відібраного на випасах Веселівського району Запорізької області. Ґрунт досліджували із пасовищ, на яких випасалися лише вівці. Зразки ґрунту відбирали за методикою Г. А. Котельникова (1984) з різної глибини (поверхневий шар, 5, 10, 15 см) [6]. Дослідження зразків здійснювали згідно удосконаленого способу [7].

Основні показники контамінації довкілля яйцями збудників нематодозів травного каналу овець – екстенсивний індекс контамінації (ЕІК) й інтенсивний індекс контамінації (ІІК).

Математичний аналіз отриманих даних здійснювали з використанням пакета прикладних програм Microsoft «EXCEL». Розраховували стандартну похибку (SE) і середні значення (M).

Результати дослідження. Встановлено, що в досліджуваних зразках ґрунту, відібраного на пасовищах Веселівського району виявлено 5 морфотипів яєць нематод травного каналу овець з різним показником екстенсивного та інтенсивного індексу контамінації: яйця

стронгілідного типу (ЕІК=65,00 %, ПК=97,89±36,25 екз.); *Nematodirus* sp. (ЕІК=32,50 %, ПК=36,59±12,80 екз.); *Trichuris* sp. (ЕІК=35,00 %, ПК=50,72±22,34 екз.); *Skrjabinema ovis* (ЕІК=25,00 %, ПК=34,35±2,23 екз.); *Strongyloides papillosus* (ЕІК=20,00 %, ПК=14,41±4,47 екз.).

Виявлено певну закономірність – чим глибше відібраний зразок ґрунту, тим меншим є показник ЕІК та ПК (табл.).

**Показники контамінації пасовищ Веселівського району
Запорізької області яйцями гельмінтів**

Яйця нематод	Глибина відбору, см			
	0	5	10	15
<i>Strongylida</i> ova	<u>80,00</u> 195,31±32,56	<u>80,00</u> 106,25±21,78	<u>50,00</u> 62,50±15,81	<u>50,00</u> 27,50±9,19
<i>Nematodirus</i> sp.	<u>40,00</u> 71,87±16,41	<u>30,00</u> 39,06±13,05	<u>30,00</u> 18,75±2,16	<u>30,00</u> 16,67±4,17
<i>Trichuris</i> sp.	<u>70,00</u> 80,36±21,28	<u>50,00</u> 97,50±30,97	<u>10,00</u> 12,50	<u>10,00</u> 12,50
<i>Skrjabinema</i> <i>ovis</i>	<u>30,00</u> 37,50±12,50	<u>20,00</u> 31,25±6,25	–	–
<i>Strongyloides</i> <i>papillosus</i>	<u>30,00</u> 23,96±9,18	<u>20,00</u> 13,02±3,21	<u>10,00</u> 6,25±1,04	–

Примітки: чисельник – ЕІК, %; знаменник ПК, екз. яєць/кг, М±SE.

Так, яйця стронгілідного типу *Nematodirus* sp. й яйця *Trichuris* sp. виявляли у зразках, відібраних із поверхні ґрунту, глибини 5, 10 й 15 см. Показники ЕІК та ПК коливалися в межах 50–80 %, 30–40 % й 10–70 % та 27,50±9,19–195,31±32,56 екз., 16,67±4,17–71,87±16,41 екз., 12,50–80,36±21,28 екз. відповідно. Яйця *S. papillosus* виявляли в поверхневих шарах ґрунту та на глибині 5 й 10 см. ЕІК та ПК коливалися в межах 10–30 см та 6,25±1,04–23,96±9,18 екз.

відповідно. Яйця нематод *S. ovis* виявляли лише в поверхневому шарі ґрунту і на глибині 5 см. Показники ЕІК та ІК коливалися в межах 20–30 % та $31,25 \pm 6,25$ – $37,50 \pm 12,50$ екз. відповідно.

Отже, досліджувані пасовища виявилися значно контамінованими пропативними стадіями гельмінтів – збудників нематодозів травного тракту овець.

Висновки:

Доведено, що пасовища Веселівського району Запорізької області є неблагополучними щодо яєць збудників нематодозів травного каналу овець. При вивченні морфологічної будови виділених з дослідних зразків яєць нематод встановлено наявність 5 морфотипів пропативних стадій гельмінтів з найвищими показниками контамінації в поверхневому шарі ґрунту: яйця стронгілідного типу (ЕІК – 80,00 за ІК $195,31 \pm 32,56$ екз./кг), в тому числі роду *Nematodirus* (ЕІК – 40,00 за ІК $71,87 \pm 16,41$ екз./кг) та *Trichuris* (ЕІК – 70,00 за ІК $80,36 \pm 21,28$ екз./кг), а також видів *Skryabinema ovis* (ЕІК – 30,00 за ІК $37,50 \pm 12,50$ екз./кг) й *Strongyloides papillosus* (ЕІК – 30,00 за ІК $23,96 \pm 9,18$ екз./кг).

Список використаної літератури

1. Павловский Е. Н. Условия и факторы становления организма хозяином паразита в процессе эволюции. *Зоологический журнал*. 1946. Т. 25, Вып. 4. С. 290.
2. Bush A. O., Lafferty K. D., Lotz J. M., Shostak A. W. Parasitology meets ecology on its own terms: Margolis et al. revised. *Journal of Parasitology*. 1997. № 83. P. 575–583.
3. Combes C. Parasitism: the ecology and evolution of intimate interactions. Chicago: University Press, 2001. 728 p.
4. Granovitch A. I. Parasitic systems and the structure of parasite populations. *Helgoland Marine Research*. 1999. № 53. P. 9–18.
5. Волошина Н. О. Екологічний моніторинг осередків паразитарного забруднення довкілля. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 20: Біологія*. 2013. Вип. 5. С. 224–230.

6. Котельников Г. А. Гельминтологические исследования животных и окружающей среды. Справочник. М., 1984. 208 с

7. Мельничук В. В., Юськів І. Д. Спосіб виявлення яєць нематод у пробах ґрунту: пат. № 135972, Україна: (51) МПК (2019.01) А01G 13/00 G01N 33/24 (2006.01) и 201901823; заявл. 22.02.2019; опубл. 25.07.2019. Бюл. № 14. 4 с.

УДК: 636.09:616.995.422:619

ЩІЛЬНІСТЬ ЗАСЕЛЕННЯ ІКСОДОВИМИ КЛІЩАМИ РОДІВ *IXODES* ТА *DERMACENTOR* В УМОВАХ ЛІСОВОГО ТА ЛУЧНОГО БІОТОПІВ В УКРАЇНІ

Пантелесенко О.В., аспірантка

Царенко Т.М., к.вет.н.

Білоцерківський національний аграрний університет

Актуальність проблеми. Іксодові кліщі відіграють важливу роль у поширенні інфекційних заразних хвороб людей і тварин. Представники родів *Ixodes* (*I.*) та *Dermacentor* (*D.*) давно відомі переносники широкого спектру патогенних мікроорганізмів. Хвороби, які передаються кліщами, розповсюджені в усіх Європейських країнах, в тому числі і в Україні. Нині найпоширенішим захворюванням яке переноситься даними видами кліщів вважається Лайм-бореліоз [1].

Рід *Ixodes* є найчисленнішим родом кліщів. В Україні види, які становлять загрозу для суспільства та тварин компаньонів, представлені *I. ricinus* та *I. persulcatus*. Домашні тварини, зокрема собаки та коти, частіше підпадають нападу кліщів саме цих видів [2]. Кліщі роду *Dermacentor spp.* також досить розповсюджені та заселяють всі континенти, окрім Австралії. На території України частіше зустрічаються *D. marginatus* та *D. reticulatus*. Вони переважно харчуються на худобі та домашніх тваринах [3].

Ixodes та *Dermacentor* нерівномірно поширені по території України. Поширення іксодових кліщів корелює з багатьма взаємопов'язаними еколого-кліматичними та антропогенними